

ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАТЬ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Тетяна Юріївна ПОДЗОЛКОВА,

*здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії
(PhD), Національний аерокосмічний університет
ім. М. Є. Жуковського “Харківський авіаційний
інститут”, м. Харків, Україна
<https://orcid.org/0000-0003-0096-3678>
t.podzolkova@khai.edu*

З початком війни національна безпека України опинилась під загрозою і вимагає максимальної мобілізації зусиль для ефективного ведення операцій проти агресора та забезпечення безпеки громадян. В цьому контексті, профайлінг може бути корисним інструментом для збору та аналізу інформації про противника, його тактики, стратегії та можливості.

Знання з профайлінгу дозволять оперативним співробітникам глибше розуміти природу злочинності, включаючи її мотивацію, типи злочинів, моделі поведінки злочинців та їх психологічні особливості. Це допоможе в складанні профілю можливих противників, виявленні їхніх слабких місць та розробці ефективних стратегій боротьби з ними.

Крім того, знання з профайлінгу також допоможуть оперативним співробітникам в розумінні та прогнозуванні злочинних тенденцій, аналізі кримінальних структур, використанні методів кримінального розвідування та виявленні ознак злочинної діяльності. [1]

Профайлінг в сфері протидії загрозам національній безпеці України може відбуватись наступним чином:

Збір і аналіз інформації: Перший етап полягає у зборі різноманітних даних та інформації, що стосуються загроз національній безпеці. Це можуть бути звіти з розвідувальних джерел, злочинні статистики, даних з військових операцій, інформація з внутрішньої розвідки та інші джерела. [1]

Аналіз кримінальних патернів: Аналіз кримінальних патернів та поведінкових характеристик злочинців, що допомагає встановити спільні ознаки та модус операнді. Це дозволяє виявити спільні зв'язки між різними злочинами та загрозами та встановити їхні характеристики. [2]

Розробка профілів загроз: На основі аналізу інформації та кримінальних патернів розробити профілі загроз, що включають характеристики та ознаки потенційних загроз національній безпеці. Це можуть бути профілі терористів, злочинців, шпигунів або інших осіб, які представляють загрозу.

Визначення ризикових областей: Профайлінг допомагає визначити ризикові області, де існує підвищена ймовірність виникнення загроз національній безпеці. Це можуть бути певні регіони, місцевості або групи осіб з певними характеристиками.

Розробка стратегій протидії: На основі профілів загроз оперативні співробітники можуть співпрацювати з військовими, розвідувальними службами та іншими оперативними службами для розробки ефективних

стратегій протидії. Це може включати запобігання загрозам, виявлення та розкриття злочинів, забезпечення безпеки громадян та національних інтересів.

Моніторинг та аналіз даних: Постійний моніторинг даних та оновлювати профілі загроз на основі нової інформації. Аналізувати зміни в поведінці та модус операнді злочинців, що дозволяє оперативним службам підтримувати актуальну інформацію та адаптувати свої стратегії. [3]

Профайлінг в сфері протидії загрозам національній безпеці України є важливим інструментом, який допомагає управлінню ризиками, попередженні злочинності та ефективній реагуванні на загрози. Використання кримінологічних знань, профайлінгу та психологічного аналізу допомагає оперативним службам у прийнятті обґрунтованих рішень та розробці ефективних стратегій в протидії загрозам національній безпеці. Оперативні служби можуть використовувати кримінологічні знання для аналізу кримінальних тенденцій, патернів та моделей злочинності. Це дозволяє їм розуміти, які види злочинів найбільш ймовірні, хто може бути залучений до їх вчинення і які мотивації можуть стояти за ними. [4]

Профайлінг в сфері протидії загрозам національній безпеці має мету забезпечити ефективний захист та безпеку громадян та країни в цілому. Це комплексний процес, який має також превентивний характер та підвищення обізнаності серед працівників оперативних служб.

Профілактика та попередження: Профайлери можуть грати важливу роль у розробці та реалізації програм профілактики, спрямованих на запобігання загрозам національній безпеці. Вони можуть ідентифікувати ризикові групи або особи та пропонувати заходи з превентивної дії, включаючи підвищення свідомості, освіту та надання підтримки. [5]

Підготовка персоналу: Профайлери можуть проводити навчання та тренінги для персоналу оперативних служб з питань профайлінгу та розпізнавання загроз. Це допомагає поліпшити їхні навички в аналізі поведінки, розпізнаванні ознак загроз та прийнятті відповідних заходів безпеки.

Міжнародне співробітництво: У сфері протидії загрозам національній безпеці профайлери можуть співпрацювати зі спеціалістами з інших країн, обмінюючись досвідом та інформацією. Це дозволяє отримувати ширший обсяг даних та краще розуміти глобальну картину загроз.

Експертна консультація: Профайлери можуть надавати експертну консультацію оперативним службам, урядовим органам та іншим зацікавленим сторонам. Їхні знання та досвід є цінним джерелом інформації та порад у сфері протидії загрозам національній безпеці. [6]

Висновки. Варто зауважити, що профайлінг є комплексним процесом, який поєднує психологічні, кримінологічні та інші методи аналізу. Ефективний профайлінг потребує досвіду, експертизи та співпраці між різними спеціалістами, включаючи психологів, криміналістів, розвідників та військових аналітиків.

Профайлінг може бути важливим інструментом у розкритті та розслідуванні воєнних злочинів. Аналізуючи дії та характеристики злочинців, можна розробити профілі воєнних злочинців, що допоможе ідентифікувати можливих підозрюваних та зібрати докази для їхнього переслідування.

Профайлінг може включати аналіз використаної зброї та техніки, аналіз мотивації злочинців, психологічний профіль та інші докази, що допоможуть розкрити та засудити воєнних злочинців.

Профайлінг допоможе оперативним підрозділам у виявленні потенційних загроз і небезпек:

- 1) встановити та визначити умови, які сприятимуть розвитку або розширенню терористичної активності певної групи;
- 2) швидко оцінити умови, що змінюються, які впливають як на поведінку окремих терористів, так і на антитерористичні методи з метою їхнього контролю;
- 3) передбачити подальшу лінію поведінки терористів.

Список використаних джерел:

1. Шинкаренко І.Р. Проблеми запровадження кримінального аналізу в діяльність підрозділів кримінальної поліції: теоретико-історичне підґрунтя. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2017. Випуск №1. С.233-242
2. Дмитрик Ю.І., Кондратюк О.В. Профайлінг у діяльності оперативних підрозділів. *Соціально-правові студії*. 2021. Випуск 3 (13). С.95-100
3. Шинкаренко І.Р. Моніторинг оперативної обстановки як чинник ефективності протидії злочинності. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка*. 2011. Випуск 3. С.244-255
4. Пархоменко-Куцевіл О.І. Теоретичні підходи до проблем профайлінгу як основи забезпечення державної безпеки України. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2020. Випуск №4 (60). С.63-67
5. Дідковська-Бідюк М.В. Профайлінг як метод профілактики протиправних дій. *Юридична психологія*. 2017. Випуск №2 (21). С.165-174
6. Гольдберг Н. Проблеми регулювання конфіденційного співробітництва при здійсненні негласних слідчих (розшукових) дій. *Національний юридичний журнал: теорія та практика*. 2016. С.100-103